

PRILOGA:

PREDLOG (EVA 2019-2430-0047)

Na podlagi sedmega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) izdaja Vlada Republike Slovenije

Uredbo o izvajanju izvedbene uredbe (EU) o določitvi načrta izvedbe in ureditve pristojbin na enotnem evropskem nebu

1. člen (vsebina)

S to uredbo se za izvajanje Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/317 z dne 11. februarja 2019 o določitvi načrta izvedbe in ureditve pristojbin na enotnem evropskem nebu ter razveljavitvi izvedbenih uredb (EU) št. 390/2013 in (EU) št. 391/2013 (UL L št. 56 z dne 25. 2. 2019, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2019/317/EU) določa pristojni organ in njegove obveznosti, obseg urejanja Uredbe 2019/317/EU, določitev območja zaračunavanja na rutah in terminalih, vključitev ugotovljenih stroškov v stroškovne osnove, določitev stroškovne osnove in cene na enoto storitev, izračun cen na enoto, drugi prihodki, vrednosti parametrov mehanizma za delitev tveganja, povezanega s prometom, leti, oproščeni plačila pristojbin na rutah in na zračnih poteh ter zavrnitev storitev izvajanja služb zračnega prometa ter prekrški.

2. člen (pristojni organ)

(1) Organ, pristojen za izvajanje Uredbe 2019/317/EU in te uredbe, je Javna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: agencija).

(2) Obveznosti države članice za predložitev podatkov, informacij in drugih dokumente iz Uredbe 2019/317/EU Evropski komisiji izpolnjuje agencija.

(3) Obveznosti države članice glede posvetovanj iz Uredbe 2019/317/EU izpolnjuje agencija.

3. člen (pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, imajo enak pomen kakor izrazi, uporabljeni v Uredbi 2019/317/EU.

4. člen (obseg urejanja Uredbe 2019/317/EU)

(1) Pred začetkom vsakega referenčnega obdobja minister, pristojen za promet (v nadaljnjem besedilu: minister), na podlagi obrazloženega mnenja agencije in izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, ki imajo certifikat, ki ga je izdala agencija, s sklepom odloči, ali se Uredba 2019/317/EU uporablja tudi za navigacijske službe zračnega prometa na terminalih, ki se izvajajo na letališčih v Republiki Sloveniji, če ni izpolnjen pogoj iz tretjega odstavka 1. člena Uredbe 2019/317/EU.

(2) Če minister v skladu s prejšnjim odstavkom ne odloči o uporabi Uredbe 2019/317/EU za naslednje referenčno obdobje, za pristojbine za storitve navigacijskih služb zračnega prometa na terminalih velja predpis, ki ureja pristojbino za navigacijske službe zračnega prometa na terminalih.

(3) Odločitev iz prvega odstavka tega člena se sprejme najkasneje šest mesecev pred začetkom naslednjega referenčnega obdobja iz 7. člena Uredbe 2019/317/EU in velja celotno referenčno obdobje.

(4) Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov tega člena se v tretjem referenčnem obdobju Uredba 2019/317/EU ne uporablja za navigacijske službe zračnega prometa na terminalih.

5. člen **(določitev območja zaračunavanja na rutah)**

(1) V Republiki Sloveniji je eno območje zaračunavanja za storitve navigacijskih služb zračnega prometa na rutah.

(2) Odločitve iz četrte točke 21. člena Uredbe 2019/317/EU sprejme minister, po posvetovanju z agencijo in izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa, ki imajo certifikat, ki ga je izdala agencija.

(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko minister, po predhodnem posvetovanju z agencijo ter izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa, ki so imetniki certifikata, ki ga je izdala agencija, s sklepom določi več območij zaračunavanja na rutah v naslednjem referenčnem obdobju. Odločitev se sprejme najkasneje šest mesecev pred začetkom naslednjega referenčnega obdobja iz 7. člena Uredbe 2019/317/EU, in se lahko spremeni v skladu s peto točko 21. člena Uredbe 2019/317/EU.

6. člen **(območje zaračunavanja na terminalih)**

(1) V Republiki Sloveniji je eno območje zaračunavanja za storitve navigacijskih služb zračnega prometa na terminalih, v katerega so vključena javna letališča za mednarodni zračni promet, na katerih se izvajajo navigacijske službe zračnega prometa.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, če se v skladu s prvim odstavkom 4. člena te uredbe odloči, da se Uredba 2019/317/EU uporablja za navigacijske službe zračnega prometa na terminalih, ki se izvajajo na letališčih v Republiki Sloveniji, lahko minister, po predhodnem posvetovanju z agencijo ter izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa, ki so imetniki certifikata, ki ga je izdala agencija, s sklepom določi več območij zaračunavanja na terminalih ter katera javna letališča za mednarodni zračni promet, na katerih se izvajajo navigacijske službe zračnega prometa, sodijo v posamezno območje zaračunavanja na terminalih v naslednjem referenčnem obdobju. Odločitev se sprejme najkasneje šest mesecev pred začetkom naslednjega referenčnega obdobja iz 7. člena Uredbe 2019/317/EU, in se lahko spremeni med referenčnim obdobjem v skladu s peto točko 21. člena Uredbe 2019/317/EU.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena, če se v skladu s prvim odstavkom 4. člena te uredbe odloči, da se Uredba 2019/317/EU ne uporablja za navigacijske službe zračnega prometa na terminalih, ki se izvajajo na letališčih v Republiki Sloveniji, lahko minister, po predhodnem posvetovanju z agencijo ter izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa, ki so imetniki certifikata, ki ga je izdala agencija, s sklepom določi več območij zaračunavanja na terminalih ter katera javna letališča za mednarodni zračni promet, na katerih se izvajajo navigacijske službe zračnega prometa, sodijo v posamezno območje zaračunavanja na terminalih. Odločitev se sprejme najkasneje šest mesecev pred začetkom naslednjega leta. Za vsako območje zaračunavanja na terminalih se določi stroškovna osnova za pristojbine.

7. člen **(vključitev ugotovljenih stroškov v stroškovne osnove)**

V stroškovno osnovo se vključijo ugotovljeni stroški, ki so povezani z izvajanjem navigacijskih služb zračnega prometa, kot so določeni v točkah (a) do (c) v drugem pododstavku prvega odstavka 22. člena Uredbe 2019/317/EU.

8. člen **(določitev stroškovne osnove in cene na enoto storitev za območje zaračunavanja)**

(1) Za izvajanje prvega odstavka 24. člena Uredbe 2019/317/EU na predlog agencije minister določi stroškovne osnove za pristojbine za vsako območje zaračunavanja.

(2) Za izvajanje prvega odstavka 29. člena Uredbe 2019/317/EU na predlog agencije minister določi ceno na enoto storitve za vsako območje zaračunavanja.

9. člen **(skupna stroškovna osnova)**

Za izvajanje prvega odstavka 25. člena Uredbe 2019/317/EU javno podjetje Kontrola zračnega prometa Slovenije, d.o.o., vodi in vzdržuje skupno stroškovno osnovo za Republiko Slovenijo.

10. člen **(drugi prihodki)**

V skladu z b) in c) točko tretjega odstavka 25. člena Uredbe 2019/317/EU se od ugotovljenih stroškov kot »drugi prihodki« ne odštejejo naslednji prihodki izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, ki so pridobljeni v letu »n«:

- ☐ prihodki, pridobljeni od komercialnih dejavnosti, in
- ☐ v primeru, da se v skladu s prvim odstavkom 4. člena te uredbe odloči, da se Uredba 2019/317/EU uporablja za navigacijske službe zračnega prometa na terminalih, ki se izvajajo na letališčih v Republiki Sloveniji, poleg komercialnih prihodkov tudi prihodki, pridobljeni na podlagi pogodb ali sporazumov, sklenjenih med izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavci letališč.

11. člen **(vrednosti parametrov mehanizma za delitev tveganja, povezanega s prometom)**

Za izvajanje petega odstavka 27. člena Uredbe 2019/317/EU agencija lahko odloči o prilagoditvi vrednosti parametrov za delitev tveganja, povezanega s prometom.

12. člen **(leti, oproščeni plačila pristojbin na rutah)**

(1) Poleg letov iz tretjega odstavka 31. člena Uredbe 2019/317/EU, se plačila pristojbin na rutah oprostiti tudi:

- vojaški leti, ki jih izvede zrakoplov države članice ali katere koli tretje države;
- leti, izvedeni izključno zaradi preverjanja ali preskušanja opreme, ki se uporablja ali je namenjena za uporabo kot zemeljska pomoč navigaciji v zračnem prometu, razen leti zaradi postavitve zadevnega zrakoplova,
- leti po pravilih vizualnega letenja,
- humanitarne lete, ki jih odobri ustrezen pristojni organ,
- policijske lete.

(2) Za izvajanje šestega odstavka 31. člena Uredbe 2019/317/EU kritje stroškov, ki so jih izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa opravili v okviru letov, oproščenih plačila pristojbin na rutah, zagotavljajo:

- ministrstvo, pristojno za promet, za lete iz tretjega odstavka 31. člena Uredbe 2019/317/EU in lete iz druge, tretje in četrte alineje prejšnjega odstavka,
- ministrstvo, pristojno za obrambo, za lete iz prve alineje prejšnjega odstavka, in ne glede na prejšnjo alinejo za lete iz a) in b) točke tretjega odstavka 31. člena Uredbe 2019/317/EU ter iz druge in tretje alineje prejšnjega odstavka, kadar lete izvajajo vojaški zrakoplovi,
- ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, za policijske lete iz pete alineje prejšnjega odstavka.

(3) Za izvajanje tega člena organi iz prejšnjega odstavka sklenejo z javnim podjetjem Kontrola zračnega prometa Slovenije, d.o.o., ki za vodi in vzdržuje skupno stroškovno osnovo za Republiko Slovenijo v skladu z 8. členom te uredbe, dogovor v katerem se uredi povračilo stroškov.

13. člen **(leti, oproščeni plačila pristojbin na terminalih)**

(1) Če se v skladu s 3. členom te uredbe odloči, da se Uredba 2019/317/EU uporablja za navigacijske službe zračnega prometa na terminalih, ki se izvajajo na letališčih v Republiki Sloveniji,

se v skladu s petim odstavkom 31. člena Uredbe 2019/317/EU, plačila pristojbin na terminalih oprostitjo leti iz točk a), c), e), f) in g) četrtega odstavka 31. člena Uredbe 2019/317/EU.

(2) Za izvajanje šestega odstavka 31. člena Uredbe 2019/317/EU kritje stroškov, ki so jih izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa opravili v okviru letov, oproščenih plačila pristojbin na terminalih, zagotavljajo:

- ministrstvo, pristojno za promet, za lete iz:
 - i. a), c) in d) točke tretjega odstavka 31. člena Uredbe 2019/317/EU in
 - ii. c), e) in f) točke četrtega odstavka 31. člena Uredbe 2019/317/EU,
- ministrstvo, pristojno za obrambo, za lete iz:
 - i. a) točke četrtega odstavka 31. člena Uredbe 2019/317/EU ter
 - ii. c) in e) četrtega odstavka 31. člena Uredbe 2019/317/EU, kadar lete izvajajo vojaški zrakoplovi,
- ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, za policijske lete iz g) točke četrtega odstavka 31. člena Uredbe 2019/317/EU.

(3) Za izvajanje tega člena organi iz prejšnjega odstavka sklenejo z javnim podjetjem Kontrola zračnega prometa Slovenije, d.o.o, ki vodi in vzdržuje skupno stroškovno osnovo za Republiko Slovenijo v skladu z 8. členom te uredbe, dogovor, v katerem se uredi povračilo stroškov.

14. člen **(zavrnitev storitev izvajanja služb zračnega prometa)**

(1) Izvajalec služb zračnega prometa lahko zavrne zagotavljanje storitev na zračnih poteh in na terminalih operatorju, ki dolguje plačilo pristojbin za storitve navigacijskih služb zračnega prometa, ki so mu bile v preteklosti zagotovljene, če skupni dolg znaša najmanj 5.000 EUR in dolg traja najmanj tri mesece.

(2) Izvajalec služb zračnega prometa ne sme zavrniti zagotavljanja storitev, če bi taka zavrnitev lahko vplivala na varnost zračnega prometa, če se je posamezen let zrakoplova operatorja iz prejšnjega odstavka že začel ali če gre za državne zrakoplove.

(3) Razen če je med izvajalcem službe zračnega prometa in operatorjem dogovorjeno drugače, izvajalec služb zračnega prometa ponovno zagotavlja storitev takoj, ko operator v celoti plača dolg.

(4) Izvajalec služb zračnega prometa o zavrnitvi zagotavljanja storitev iz prvega odstavka tega člena nemudoma obvesti ministrstvo, agencijo, obratovalca letališča, na katerem se je izvedla zavrnitev zagotavljanja storitve, ter Eurocontrol.

(5) Zavrnitev zagotavljanja službe zračnega prometa se izvaja v skladu z navodilom, ki ga izda minister, pristojen za promet, in se objavi na način, običajen v letalstvu.

15. člen **(prekršek operatorja)**

(1) Z globo od 2.000 do 4.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba operatorja, ki nemudoma in v celoti ne plača vse pristojbine za storitve navigacijskih služb zračnega prometa, nastale v skladu z Uredbo 2019/317/EU, v skladu s tretjim odstavkom 33. člena Uredbe 2019/317/EU.

(2) Z globo od 1.000 do 3.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik.

(3) Z globo od 1.000 do 3.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

16. člen **(prekršek izvajalca storitev ATM/ANS)**

(1) Z globo od 1.000 do 5.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba izvajalca storitev ATM/ANS, ki uporabi prihodke iz pristojbin na rutah ali pristojbin na terminalih za financiranje komercialnih dejavnosti, kot to določa tretja točka 20. člena Uredbe 2019/317/EU.

(2) Z globo od 300 do 500 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje odgovorna oseba pravne osebe.

17. člen
(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz te uredbe se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s to uredbo.

18. člen
(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve te uredbe prenehata veljati Odredba o pristojbinah na zračnih poteh (Uradni list RS, št. 77/95, 42/97 in 18/01 – ZLet) in Sklep o oprostitvi plačila pristojbin na zračnih poteh v slovenskem zračnem prostoru za vojaške zrakoplove Nata in njegovih držav članic ter za vojaške zrakoplove držav članic EUROCONTROL (Uradni list RS, št. 58/02).

19. člen
(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-228/2019/
Ljubljana, dne
EVA 2019-2430-0047

Vlada Republike Slovenije
Marijan Šarec l.r.
Predsednik

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga (besedilo, vsebina zakonske določbe, ki je podlaga za izdajo uredbe)

Pravna podlaga za izdajo predlagane Uredbe o izvajanju izvedbene uredbe (EU) o določitvi načrta izvedbe in ureditve pristojbin na enotnem evropskem nebu je sedmi odstavek 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17), ki določa: »Za izvrševanje predpisov Evropske unije vlada izdaja uredbe in druge akte iz svoje pristojnosti.«

2. Rok za izdajo uredbe, določen z zakonom

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/317 z dne 11. februarja 2019 o določitvi načrta izvedbe in ureditve pristojbin na enotnem evropskem nebu ter razveljavitvi izvedbenih uredb (EU) št. 390/2013 in (EU) št. 391/2013 (UL L št. 56 z dne 25. 2. 2019, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2019/317/EU) se prične uporabljati 1. 1. 2020. Do pričetka uporabe Uredbe 2019/317/EU je treba podati nacionalne ureditve, da se zagotovi ustrezno izvajanje uredbe EU.

3. Splošna obrazložitev predloga uredbe, če je potrebna

S to uredbo se za izvajanje Uredbe 2019/317/EU določa pristojni organ in obveznosti agencije, določitve, ki so potrebne za izvajanje uredbe EU (obseg urejanja Uredbe 2019/317/EU, določitev območja zaračunavanja na rutah in terminalih, vključitev ugotovljenih stroškov v stroškovne osnove, določitev stroškovne osnove in cene na enoto storitve, izračun cen na enoto, vodenje skupne stroškovne osnove, drugi prihodki, vrednosti parametrov mehanizma za delitev tveganja, povezanega s prometom, leti, oproščeni plačila pristojbin na rutah in na zračnih poteh) ter zavrnitev storitev izvajanja služb zračnega prometa in prekrški.

4. Predstavitev presoje posledic za posamezna področja, če te niso mogle biti celovito predstavljene v predlogu zakona

Sprejetje uredbe in njeno izvajanje ne povečujeta proračunskih odhodkov. Organi, katerim je v 12. in 13. členu te uredbe naložena obveznost zagotavljanja sredstev za kritje stroškov, ki so jih izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa opravili v okviru letov, oproščenih plačila pristojbin na rutah in terminalih, zagotavljajo že danes povračila stroškov v skladu s pravnim okvirjem, ki velja (oz. se uporablja) do uveljavitve te uredbe (Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 391/2013 z dne 3. maja 2013 o določitvi skupne ureditve pristojbin za navigacijske službe zračnega prometa (UL L št. 128 z dne 9. 5. 2013, str. 31)(v nadaljnjem besedilu: Uredba 391/2013/EU), Odredbi o pristojbinah na zračnih poteh (Uradni list RS, št. 77/95, 42/97 in 18/01 – ZLet), Uredba o terminalni pristojbini za storitve navigacijskih služb zračnega prometa (Uradni list RS, št. 102/06) in Sklep o oprostitvi plačila pristojbin na zračnih poteh v slovenskem zračnem prostoru za vojaške zrakoplove Nata in njegovih držav članic ter za vojaške zrakoplove držav članic EUROCONTROL (Uradni list RS, št. 58/02)).

Agencija bo prevzela v svoje področje dela večji obseg obveznosti in pristojnosti, kot ga je imela do pričetka uporabe Uredbe 2019/317/EU (in te uredbe). Agencija ocenjuje, da bo lahko izvajala svoje nove obveznosti in pristojnosti iz Uredbe 2019/317/EU in te uredbe v okviru svojih razpoložljivih virov.

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

K 1. členu

Ta člen podaja vsebino te uredbe.

K 2. členu

Organ, pristojen za izvajanje Uredbe 2019/317/EU in te uredbe, je Javna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije. Agencija je tako organ, pristojen za zagotavljanje skladnosti z Uredbo 2019/317/EU.

Agencija izvaja naloge in pristojnosti nacionalnega nadzornega organa iz Uredbe 2019/317/EU.

Nadalje Uredba 2019/317/EU pri podajanju zahtev ločuje med državami članicami in njihovimi nacionalnimi nadzornimi organi. Za enotno in učinkovitejše izvajanje Uredbe 2019/317/EU se določi, da obveznosti države članice glede predložitve podatkov, informacij in aktov izpolnjuje agencija. Zahteve Uredbe 2019/317/EU, ki se nanašajo na predložitve s strani države članice so podane v naslednjih določbah Uredbe 2019/317/EU:

- 12. člen – predložitev osnutek načrta izvedbe,
- drugi odstavek 13. člena – predložitev posodobljenega osnutka načrta izvedbe,
- drugi pododstavek tretjega odstavka 14. člena – predložitev revidiranega osnutka načrta izvedbe,
- peti odstavek 21. člena – predložitev podatkov in informacij v zvezi s spremembo ali vzpostavitev novega območja zaračunavanja na terminalih,
- četrti odstavek 24. člena – informacije glede stroškov za namen posvetovanja,
- (b) točka drugega odstavka 29. člena – izračunana cena na enoto za območje zaračunavanja,
- drugi odstavek 30. člena – poročevalne preglednice in informacije, ki se zahtevajo v Prilogi IX, ter izid posvetovanja,
- obveznosti iz 35. člena.

Nadalje Uredba 2019/317/EU, ki nalaga nacionalnim nadzornim organom obveznosti izvedb posvetovanj z izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa, predstavniki uporabnikov zračnega prostora, po potrebi tudi upravljavci letališč in letališkimi koordinatorji, nalaga obveznosti glede teh posvetovanj tako tem organom kot tudi državam članicam. Za enotno in učinkovitejše izvajanje Uredbe 2019/317/EU se določi, da obveznosti države članice glede posvetovanj izvaja agencija.

K 3. členu

Slovensko besedilo Uredbe 2019/317/EU uporablja izrazje, ki se lahko razlikuje od izrazja v uredbi EU, ki velja pred pričetkom uporabe Uredbe 2019/317/EU, kot tudi slovenskih predpisih, ki urejajo področje, to je v Uredbi o terminalni pristojbini za storitve navigacijskih služb zračnega prometa (Uradni list RS, št. 102/06) in Zakonu o zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa (Uradni list RS, št. 30/06 – uradno prečiščeno besedilo, 109/09, 62/10 – ZLet-C in 18/11 – ZUKN-A). Zato se določi, da se uporablja enotne pomene izrazov, kot so uporabljeni v Uredbi 2019/317/EU.

K 4. členu

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/317 z dne 11. februarja 2019 o določitvi načrta izvedbe in ureditve pristojbin na enotnem evropskem nebu ter razveljavitvi izvedbenih uredb (EU) št. 390/2013 in (EU) št. 391/2013 (UL L št. 56 z dne 25. 2. 2019, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2019/317/EU) v tretjem odstavku 1. člena določa področje uporabe in sicer, da se Uredba 2019/317/EU uporablja za navigacijske službe zračnega prometa na terminalih, ki se izvajajo na letališčih na ozemljih držav članic s 80.000 premiki ali več letno po pravilih instrumentalnega letenja (IFR) v zračnem prevozu. V Republiki Sloveniji v času priprave tega predpisa ni takega letališča. Določitev stroškovne osnove in cene na enoto storitve za storitve navigacijskih služb zračnega prometa na terminalih je v Republiki Sloveniji urejeno s predpisi EU od leta 2007, ko se je začela uporabljati Uredba Komisije (ES) št. 1794/2006 z dne 6. decembra 2006 o določitvi skupne ureditve pristojbin za navigacijske službe zračnega prometa (UL L št. 341 z dne 7. 12. 2006, str. 3). Pred tem je veljala Uredba o terminalni pristojbini za storitve navigacijskih služb zračnega prometa (Uradni list RS, št. 102/06).

Četrti odstavek 1. člena Uredbe 2019/317/EU določa, da se države članice lahko odločijo, da določbe te uredbe uporabljajo tudi za navigacijske službe zračnega prometa na terminalih, ki se izvajajo na drugih letališčih na njihovih ozemljih, ki niso zajeta v tretjem odstavku. Uredba 2019/317/EU torej omogoča, da se države same odločijo o njeni uporabi. V tem členu se torej določi način sprejema te odločitve. Določi se, da odločitev sprejme minister po predhodnem posvetovanju z agencijo kot nadzornim organom in slovenskimi izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa. Uporaba oz. neuporaba Uredbe 2019/317/EU glede terminalov ima vpliv na te deležnike.

V primeru, da se sprejme odločitev, da se Uredba 2019/317/EU v naslednjem referenčnem obdobju ne uporablja na slovenskih terminalih, morajo biti določena pravila glede ureditve pristojbin na terminalih. V takem primeru velja torej predpis, ki ureja pristojbino za navigacijske službe zračnega prometa na terminalih – konkretno Uredba o terminalni pristojbini za storitve navigacijskih služb zračnega prometa (Uradni list RS, št. 102/06).

7. člen Uredbe 2019/317/EU določa trajanje referenčnih obdobj. Odločitve glede uporabe Uredbe 2019/317/EU na terminalih se ne sme spreminjati med referenčnim obdobjem. Zato se določi, da se odločitev iz prvega odstavka tega člena sprejme najkasneje šest mesecev pred začetkom naslednjega referenčnega obdobja iz 7. člena Uredbe 2019/317/EU in velja celotno referenčno obdobje.

Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov tega člena se v tretjem referenčnem obdobju Uredba 2019/317/EU ne uporablja za navigacijske službe zračnega prometa na terminalih, ker ni izpolnjen pogoj iz tretjega odstavka 1. člena Uredbe 2019/317/EU (da se Uredba 2019/317/EU uporablja za navigacijske službe zračnega prometa na terminalih, ki se izvajajo na letališčih na ozemljih držav članic s 80.000 premiki ali več letno po pravilih instrumentalnega letenja (IFR) v zračnem prevozu. Odločitev se je sprejela zaradi negotovosti v poslovnem okolju v času sprejemanja odločitve o uporabi Uredbe 2019/317/EU v tretjem referenčnem obdobju (dejstva v zvezi z spremembo obratovalca enega od letališč in stanjem letalskega prevoznika, ki opravi največji delež prometa na slovenskih terminalih). To bi lahko resno ogrozilo načrtovanje ciljev glede stroškovne učinkovitosti in zmožljivosti na terminalih ter posledično doseganje teh ciljev s strani Republike Slovenije v celotnem obdobju tretjega referenčnega obdobja.

K 5. členu

21. člen Uredbe 2019/317/EU nalaga, da države članice v zračnem prostoru v njihovi pristojnosti, kjer se uporabnikom zračnega prostora zagotavljajo navigacijske službe zračnega prometa, vzpostavijo tudi eno ali več območij zaračunavanja za namene zaračunavanja pristojbin na rutah (v nadaljnjem besedilu: območje zaračunavanja na rutah). Za izvajanje te zahteve se v tem členu določi, da je v Republiki Sloveniji vzpostavljeno eno območje zaračunavanja na rutah. To območje obsega celotno Republiko Slovenijo, torej en zračni prostor (FIR Ljubljana), v katerem je v skladu z Zakonom o zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa (Uradni list RS, št. 30/06 – uradno prečiščeno besedilo, 109/09, 62/10 – ZLet-C in 18/11 – ZUKN-A) določeno izvajanje storitev. Taka ureditev je vzpostavljena že danes.

Četrta točka 21. člena Uredbe 2019/317/EU določa postopanje v okoliščini, kadar se države članice odločijo za vzpostavitev območij zaračunavanja na rutah ali območij zaračunavanja na terminalih, ki se raztezajo po zračnem prostoru, za katerega je pristojnih več držav članic, ali kadar se države članice odločijo za vzpostavitev skupnega območja zaračunavanja. S to določbo se določi organ, ki sprejme odločitev o tem, ter obveznost posvetovanja z relevantnima deležnikoma pred sprejetjem odločitve.

Nadalje se določi, da minister, po predhodnem posvetovanju z agencijo ter izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa s sklepom določi več območij zaračunavanja na rutah v naslednjem referenčnem obdobju. Taka odločitev se mora sprejeti najkasneje šest mesecev pred začetkom naslednjega referenčnega obdobja (njihovo trajanje določa 7. člena Uredbe 2019/317/EU), in se lahko spremeni, pod pogoji, ki so določeni v peti točki 21. člena Uredbe 2019/317/EU.

K 6. členu

21. člen Uredbe 2019/317/EU nalaga, da države članice v zračnem prostoru v njihovi pristojnosti, kjer se uporabnikom zračnega prostora zagotavljajo navigacijske službe zračnega prometa, vzpostavijo tudi eno ali več območij zaračunavanja za namene zaračunavanja pristojbin na terminalih (v nadaljnjem besedilu: območje zaračunavanja na terminalih). Za izvajanje te zahteve se določi, da je v Republiki Sloveniji vzpostavljeno eno območje zaračunavanja na terminalih. Vanj so vključena javna letališča za mednarodni zračni promet, na katerih se izvajajo navigacijske službe zračnega prometa. Taka ureditev je vzpostavljena že danes.

Ker pa so ureditve v zvezi s pristojbinami na terminalih lahko podvržene okoliščinam, ki lahko zelo drastično posegajo v ceno za izvajanje storitev navigacijskih služb zračnega prometa na terminalih oz. stroškovno osnovo za izvajanje storitev navigacijskih služb zračnega prometa na terminalih, kot je npr. sprememba načina izvajanja storitev na letališču (npr. da se ne zagotavlja več storitev ATS), ali da letališče preneha z obratovanjem, se določi tudi možnost spreminjanja ureditev glede območja zaračunavanja na terminalih.

V drugem odstavku tega člena se podaja pravila za spreminjanje ureditev glede območja zaračunavanja na terminalih, če se Uredba 2019/317/EU uporablja za navigacijske službe zračnega prometa na terminalih, v tretjem odstavku pa, če se Uredba 2019/317/EU ne uporablja. Ob tem se ministru daje tudi pristojnost, da določi, katera letališča so tista, na katerih se izvaja storitev in sodijo v

določeno območje zaračunavanja na terminalih. Pristojnost se daje ministru, da odloči neposredno s sklepom. S tem postane prilagajanje okoliščinam, ki bi vodile do takih odločitev, hitrejše in učinkovitejše. Pred sprejemom odločitve pa je treba opraviti posvetovanje z relevantnimi deležniki, na katere vpliva taka odločitev, to so zadevni predstavniki uporabnikov zračnega prostora in obratovalci letališč/operatorji aerodromov, agencija ter izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa.

Nadalje se določi, da se za vsako območje zaračunavanja na terminalih določi stroškovna osnova za terminalih, se določi za vsakega od teh območij lastna stroškovna osnova (in s tem druga cena na enoto storitev).

V primeru iz drugega odstavka tega člena, ko se Uredba 2019/317/EU ne uporablja za navigacijske službe zračnega prometa na terminalih, posebna določitve glede stroškovne osnove ni potrebna, saj se uporablja 24. člen Uredbe 2019/317/EU.

K 7. členu

V skladu z možnostjo, ki jo podaja drugi pododstavek prvega odstavka 22. člena Uredbe 2019/317/EU, se določi, da se v stroškovno osnovo vključijo naslednji ugotovljeni stroški, ki so povezani z izvajanjem navigacijskih služb zračnega prometa, v skladu z drugim stavkom točke (b) člena 15(2) Uredbe (ES) št. 550/2004:

- ugotovljeni stroški, ki so jih imeli pristojni organi;
- ugotovljeni stroški, ki so jih imeli kvalificirani subjekti iz člena 3 Uredbe (ES) št. 550/2004;
- ugotovljeni stroški, ki izhajajo iz Mednarodne konvencije Eurocontrola o sodelovanju za varnost zračne plovbe z dne 13. decembra 1960, kakor je bila nazadnje spremenjena.

K 8. členu

Prvi odstavek 24. člena Uredbe 2019/317/EU določa, da države članice pregledno določijo stroškovne osnove za pristojbine za vsako območje zaračunavanja. Prvi odstavek 29. člena Uredbe 2019/317/EU določa, da države članice vsako leto določijo ceno na enoto za vsako območje zaračunavanja. Zakon o zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa (Uradni list RS, št. 30/06 – uradno prečiščeno besedilo, 109/09, 62/10 – ZLet-C in 18/11 – ZUKN-A)(v nadaljnjem besedilu: ZZNSZP) podaja nekatere ureditve glede izvajanja skupnega sistema pristojbin, med drugim, da stroškovne baze (t.j. osnove) in cene za enoto storitve za Republiko Slovenijo odobri minister(drugi odstavek 12. člena). V tej uredbi se določi, skladno s prvim odstavkom 24. člena Uredbe 2019/317/EU ter 12. členom ZZNSZP, da minister določi stroškovne osnove za pristojbine za vsako območje zaračunavanja. Minister opravi določitev na predlog agencije. Nadalje se določi, skladno s prvim odstavkom 25. člena Uredbe 2019/317/EU ter 12. členom ZZNSZP, da minister določi ceno na enot storitev za vsako območje zaračunavanja. Minister opravi določitev na predlog agencije.

K 9. členu

Prvi odstavek 25. člena Uredbe 2019/317/EU določa, da države članice cene na enoto na rutah in terminalih izračunajo pred začetkom vsakega leta referenčnega obdobja. Drugi odstavek 12. člena ZZNSZP določa, da na podlagi stroškovnih baz (t.j. osnov) javno podjetje (t.j. Kontrola zračnega prometa Slovenije, d.o.o.) vodi in vzdržuje skupno stroškovno bazo za Republiko Slovenijo za oblikovanje pristojbin za navigacijske službe zračnega prometa. Ta nacionalna ureditev glede izračunavanja cen na enoto storitev se ohranja. Zato se določi, da javno podjetje Kontrola zračnega prometa Slovenije, d.o.o., vodi in vzdržuje skupno stroškovno osnove za Republiko Slovenijo.

K 10. členu

Tretji odstavek 25. člena Uredbe 2019/317/EU določa: »3. Za namene točke (i) odstavka 2 se od ugotovljenih stroškov kot »drugi prihodki« odštejejo naslednji prihodki izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, pridobljeni v letu »n«: (a) javna sredstva, pridobljena od javnih organov, vključno s finančno podporo iz programov pomoči Unije; (b) prihodki, pridobljeni od komercialnih dejavnosti, kadar se zadevna država članica ali države članice odločijo, da je treba navedene prihodke odšteti; (c) kar zadeva navigacijske službe zračnega prometa na terminalih, prihodki, pridobljeni na podlagi pogodb ali sporazumov, sklenjenih med izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavci letališč, kadar se zadevna država članica ali države članice odločijo, da je treba navedene prihodke odšteti.«

S to določbo se torej določi, kot to omogočata točki (b) in (c) tretjega odstavka 25. člena Uredbe 2019/317/EU, da se prihodki iz točk (b) in (c) ne odštejejo od ugotovljenih stroškov kot »drugi

prihodki«. S tem se za izvajalce navigacijskih služb zračnega prometa vzpostavlja spodbudno okolje za razvoj novih tehnologij in produktov za uporabnike.

K 11. členu

Peti odstavek 27. člena Uredbe 2019/317/EU določa, da nacionalni nadzorni organi lahko prilagodijo vrednosti parametrov mehanizma za delitev tveganja, povezanega s prometom. Odločitev sprejme agencija samostojno.

K 12. členu

31. člen Uredbe 2019/317/EU določa, da države članice krijejo stroške storitev, ki so jih izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa opravili v okviru letov, oproščenih plačila pristojbin na rutah (ali terminalih). Uredba določa, kateri leti so oproščeni, ter katere lete lahko države oprostijo plačila pristojbin. Taka ureditev obstaja v EU in Republiki Sloveniji tudi pred pričetkom uporabe Uredbe 2019/317/EU. Tabela prikazuje dosedanje ureditve oprostitvev plačila pristojbin na rutah pred pričetkom uporabe Uredbe 2019/317/EU (v stolpcu 1 - na podlagi dosedanje ureditve v Uredbi 391/2013/EU in Odredbi o pristojbinah na zračnih poteh (Uradni list RS, št. 77/95, 42/97 in 18/01 – ZLet)), ter sedanji pravni okvir v Uredbi 2019/317/EU (stolpec 2) ter nadaljnje urejanje v tej uredbi (stolpec 3):

Vrsta oprostitve plačila pristojbine	1 dosedanja nacionalna ureditev	2 Uredba 2019/317/EU	3 ta uredba
lete zrakoplovov, katerih največja MTOW je manj kot 2 metrični toni	se ne uporablja	da	se ne uporablja
mešani leti	se ne uporablja	da	se ne uporablja
leti, ki se izvedejo izključno za namene prevoza vladajočih monarhov idr.	se ne uporablja	da	se ne uporablja
leti, namenjene iskanju in reševanju	se ne uporablja	da	se ne uporablja
vojaški leti, ki jih izvede zrakoplov države članice ali katere koli tretje države*	da (zastarela dikcija)	lahko	da
trenažni leti	ne	lahko	ne
leti, izvedeni izključno zaradi preverjanja ali preskušanja opreme itn.	da	lahko	da
leti, ki se zaključijo na istem letališču, s katerega je zrakoplov vzletel, in med katerimi ni bilo vmesnih postankov	ne	lahko	ne
leti po pravilih vizualnega letenja	da	lahko	da
humanitarni leti, ki jih odobri ustrezen pristojni organ	ne	lahko	da
carinski leti	ne	lahko	ne
policijski leti	da (zastarela dikcija)	lahko	da

*opomba: oprostitvev nekaterih vojaških letov ureja tudi Sklep o oprostitvi plačila pristojbin na zračnih poteh v slovenskem zračnem prostoru za vojaške zrakoplove Nata in njegovih držav članic ter za vojaške zrakoplove držav članic EUROCONTROL (Uradni list RS, št. 58/02)

S predlagano ureditvijo v tej uredbi se ohranja dosedanja obseg oprostitvev plačil pristojbin na rutah, razen glede letov, namenjenih iskanju in reševanju.

Nadalje se v tem členu določa organe, ki so zagotavljajo kritje stroškov, ki so jih izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa opravili v okviru letov, oproščenih plačila pristojbin na rutah. Naslednji organi zagotavljajo povračilo stroškov z naslednje lete:

- ministrstvo, pristojno za promet, za:
 - o lete zrakoplovov, katerih največja dovoljena vzletna masa je manj kot dve metrični toni,
 - o mešane lete po pravilih vizualnega/instrumentalnega letenja v območjih zaračunavanja, če so izvedeni izključno po pravilih vizualnega letenja in se pristojbina na rutah za lete po pravilih vizualnega letenja ne zaračunava,
 - o lete, ki se izvedejo izključno za namene prevoza vladajočih monarhov in njihove ožje družine, voditeljev držav, voditeljev vlad in vladnih ministrov v okviru službenih potovanj, kadar je to utemeljeno z ustrežno oznako statusa ali opombo na načrtu leta, da se let izvaja izključno za navedeni namen,
 - o lete, namenjene iskanju in reševanju, ki jih odobri ustrezen pristojni organ,
 - o lete, izvedene izključno zaradi preverjanja ali preskušanja opreme, ki se uporablja ali je namenjena za uporabo kot zemeljska pomoč navigaciji v zračnem prometu, razen lete zaradi postavitve zadevnega zrakoplova,
 - o lete po pravilih vizualnega letenja,
 - o humanitarne lete, ki jih odobri ustrezen pristojni organ;

- ministrstvo, pristojno za obrambo za lete:
 - o vojaške lete, ki jih izvede zrakoplov države članice ali katere koli tretje države; in
 - o kadar konkretne lete izvajajo vojaški zrakoplovi za:
 - lete zrakoplovov, katerih največja dovoljena vzletna masa je manj kot dve metrični toni,
 - mešane lete po pravilih vizualnega/instrumentalnega letenja v območjih zaračunavanja, če so izvedeni izključno po pravilih vizualnega letenja in se pristojbina na rutah za lete po pravilih vizualnega letenja ne zaračunava,
 - lete, izvedene izključno zaradi preverjanja ali preskušanja opreme, ki se uporablja ali je namenjena za uporabo kot zemeljska pomoč navigaciji v zračnem prometu, razen lete zaradi postavitve zadevnega zrakoplova,
 - lete po pravilih vizualnega letenja;
- ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, za policijske lete.

Sklenitev dogovorov odraža dosedanje prakso sklenitev dogovorov oz. pogodb, s katerimi se zagotovi izvedba povračila stroškov izvajalcem navigacijskih služb zračnega prometa. Sredstva imajo navedeni organi zagotovljena že sedaj, saj se ne uvaja novih ureditev. Glede povračila stroškov za lete, ki so namenjeni iskanju in reševanju, je obveznost naložena ministrstvu, pristojnem za promet, ki bo sredstva zagotovilo v okviru razpoložljivih in načrtovanih sredstev za ta namen. Ne pričakuje se dodatnih stroškov iz tega naslova, ker se ti leti običajno (v zračnem prostoru Republike Slovenije) izvajajo v območju, ki sodi v območje zaračunavanja na terminalnih (kjer pa je že danes vzpostavljena oprostitvev plačila pristojbin).

V končnih določbah se določi prenehanje veljavnosti predpisov, ki urejajo oprostitvev plačila pristojbin na rutah, in sicer Odredba o pristojbinah na zračnih poteh (Uradni list RS, št. 77/95, 42/97 in 18/01 – ZLet) in Sklep o oprostitvi plačila pristojbin na zračnih poteh v slovenskem zračnem prostoru za vojaške zrakoplove Nata in njegovih držav članic ter za vojaške zrakoplove držav članic EUROCONTROL (Uradni list RS, št. 58/02).

K 13. členu

31. člen Uredbe 2019/317/EU določa, da države članice krijejo stroške storitev, ki so jih izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa opravili v okviru letov, oproščenih plačila pristojbin na terminalnih (ali na rutah). Uredba določa, katere lete lahko države oprostitijo plačila pristojbin na terminalnih. Taka ureditev obstaja v EU in Republiki Sloveniji tudi pred pričetkom uporabe Uredbe 2019/317/EU. Tabela prikazuje dosedanje ureditve oprostitvev plačila pristojbin na terminalnih pred pričetkom uporabe Uredbe 2019/317/EU (v stolpcu 1 - na podlagi dosedanje ureditve v Uredbi 391/2013/EU in Uredbi o terminalni pristojbini za storitve navigacijskih služb zračnega prometa (Uradni list RS, št. 102/06)), ter sedanji pravni okvir v Uredbi 2019/317/EU (stolpec 2) ter nadaljnje urejanje v tej uredbi (stolpec 3):

Vrsta oprostitve plačila pristojbine	1 dosedanja nacionalna ureditev	2 Uredba 2019/317/EU	3 ta uredba
lete zrakoplovov, katerih največja MTOW je manj kot 2 metrični toni	da	lahko	da
mešani leti	ne	lahko	ne
leti, ki se izvedejo izključno za namene prevoza vladajočih monarhov idr.	da	lahko	da
leti, namenjene iskanju in reševanju	da	lahko	da
vojaški leti, ki jih izvede zrakoplov države članice ali katere koli tretje države*	da	lahko	da
trenažni leti	ne	lahko	ne
leti, izvedeni izključno zaradi preverjanja ali preskušanja opreme itn.	da	lahko	da
leti, ki se zaključijo na istem letališču, s katerega je zrakoplov vzletel, in med katerimi ni bilo vmesnih postankov	ne	lahko	ne
leti po pravilih vizualnega letenja	da	lahko	da
humanitarni leti, ki jih odobri ustrezen pristojni organ	da	lahko	da
carinski leti	ne	lahko	ne
policijski leti	da	lahko	da

*opomba: oprostitvev nekaterih vojaških letov ureja tudi Sklep o oprostitvi plačila pristojbin na zračnih poteh v slovenskem zračnem prostoru za vojaške zrakoplove Nata in njegovih držav članic ter za vojaške zrakoplove držav članic EUROCONTROL (Uradni list RS, št. 58/02)

S predlagano ureditvijo v tej uredbi se ohranja dosedANJI obseg oprostitve plačil pristojbin na rutah, razen glede letov.

Nadalje se v tem členu določa organe, ki so zagotavljajo kritje stroškov, ki so jih izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa opravili v okviru letov, oproščenih plačila pristojbin na terminalih. Naslednji organi zagotavljajo povračilo stroškov z naslednje lete:

- ministrstvo, pristojno za promet, za:
 - lete zrakoplovov, katerih največja dovoljena vzletna masa je manj kot dve metrični toni,
 - lete, ki se izvedejo izključno za namene prevoza vladajočih monarhov in njihove ožje družine, voditeljev držav, voditeljev vlad in vladnih ministrov v okviru službenih potovanj, kadar je to utemeljeno z ustrežno oznako statusa ali opombo na načrtu leta, da se let izvaja izključno za navedeni namen,
 - lete, namenjene iskanju in reševanju, ki jih odobri ustrezen pristojni organ,
 - lete, izvedene izključno zaradi preverjanja ali preskušanja opreme, ki se uporablja ali je namenjena za uporabo kot zemeljska pomoč navigaciji v zračnem prometu, razen lete zaradi postavitve zadevnega zrakoplova,
 - lete po pravilih vizualnega letenja,
 - humanitarne lete, ki jih odobri ustrezen pristojni organ;
- ministrstvo, pristojno za obrambo, za:
 - o vojaške lete, ki jih izvede zrakoplov države članice ali katere koli tretje države, in
 - o kadar lete izvajajo vojaški zrakoplovi za :
 - lete, izvedene izključno zaradi preverjanja ali preskušanja opreme, ki se uporablja ali je namenjena za uporabo kot zemeljska pomoč navigaciji v zračnem prometu, razen letov zaradi postavitve zadevnega zrakoplova, in
 - lete po pravilih vizualnega letenja;
- ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, za policijske lete.

Sklenitev dogovorov odraža dosedANJO prakso sklenitev dogovorov oz. pogodb, s katerimi se zagotovi izvedba povračila stroškov izvajalcem navigacijskih služb zračnega prometa. Sredstva imajo navedeni organi zagotovljena že sedaj, saj se ne uvaja novih ureditev.

Če se v skladu s 4. členom te uredbe ne sprejme odločitev o uporabi Uredbe 2019/317/EU tudi za navigacijske službe zračnega prometa na terminalih, glede oprostitve plačila pristojbin na terminalih veljajo določbe Uredbe o terminalni pristojbini za storitve navigacijskih služb zračnega prometa (Uradni list RS, št. 102/06).

K 14. členu

Četrty odstavek 33. člena Uredbe 2019/317/EU določa, da države članice zagotovijo, da se po potrebi uporabijo učinkoviti in sorazmerni izvršilni ukrepi za pobiranje pristojbin za storitve navigacijskih služb zračnega prometa. Ti ukrepi lahko vključujejo odpoved storitev, zadržanje zrakoplova ali druge izvršilne ukrepe v skladu z zakonodajo zadevne države članice. Za izvajanje te določbe se poda ureditev o zavrnitvi storitev izvajanja služb zračnega prometa.

Obstoječi (skupni) sistem pristojbin je v EU prisoten že več desetletij in v tem času so se pojavile potrebe po učinkoviti izterjavi neplačanih sredstev s strani operatorjev, ki pristojbine ne plačujejo iz poslovnih in drugih razlogov.

Uredba 2019/317/EU ni ustrezna podlaga, na podlagi katere bi lahko izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa neposredno izvedli izvršilne ukrepe, zato je treba zagotoviti ustrezno pravno podlago v nacionalnem predpisu. V Republiki Sloveniji do sedaj ni bilo vzpostavljenega sistema izterjave neplačanih pristojbin, zato so lahko nastale okoliščine, ko je izvajalec storitev dolžan zagotavljati storitev kljub dejstvu, da je konkretni operator dolžnik. Taka ureditev se predlaga, ker lahko zaradi neplačevanja pristojbin oz. nastalih dolgov nastanejo okoliščine, ki vplivajo na delo oziroma delovanje subjektov, ki se v Republiki Sloveniji financirajo iz navedenih pristojbin.

Po vzoru rešitev držav članic EU (Republika Češka, Republika Nemčija, Republika Avstrija, Belgija, Bolgarija, Nizozemska, Poljska) se uvede možnost, da se operatorju, ki je dolžnik iz naslova neplačanih pristojbin za storitve navigacijskih služb zračnega prometa na zračnih poteh in/ali na terminalih, zavrne storitev in sicer na način, da se mu ne nudi operativnih storitev, s katerimi bi operator izvedel prelet zračnega prostora Republike Slovenije, prilet na letališče oziroma odlet z letališča, na katerem izvajalec nudi storitev. Izvajalec storitev lahko podvzame tak ukrep samo v

primeru operatorja, pri katerem je za pretekle storitve nastal dolg najmanj v višini 5.000 EUR. Ko izvajalec storitev sprejme tak ukrep, o tem obvesti ministrstvo, pristojno za promet, agencijo, kot pristojni organ za civilno letalstvo, obratovalca letališča, na katerem bo zrakoplovu operatorja zavrnjena storitev, ter Eurocontrol, ki za Republiko Slovenijo, na podlagi Večstranskega sporazuma o pristojbinah na zračnih poteh (Zakon o ratifikaciji Večstranskega sporazuma o pristojbinah na zračnih poteh (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 11/95) in dvostranskega dogovora pobira pristojbine. Izvajalec storitev, razen v primeru, če je med izvajalcem službe zračnega prometa in operatorjem dogovorjeno drugače, izvajalec služb zračnega prometa ponovno zagotavlja storitev takoj, ko operator v celoti plača dolg. Izvajalec služb zračnega prometa ne sme zavrniti zagotavljanja storitev, če bi taka zavrnitev lahko vplivala na varnost zračnega prometa, če se je posamezen let zrakoplova operatorja že začel ali če gre za državne zrakoplove.

Informacija o uvedbi ukrepa zavrnitve zagotavljanja služb zračnega prometa in njenem izvajanju, kot ukrep izvajalca storitev služb zračnega prometa v primeru neplačevanja storitev za opravljene storitve navigacijskih služb zračnega prometa, se objavi na način, ki je običajen v letalstvu – z objavo v Zborniku letalskih informacij.

Minister, pristojen za promet, z navodilom določi potek izvajanja postopka uvedbe ukrepa zavrnitve zagotavljanja služb zračnega prometa. V njem se natančno opiše pristojnosti vseh relevantnih organov (ministrstva, pristojnega za promet, agencije, izvajalca storitev, obratovalca letališča, operatorja oz. dolžnika ter izvajalca služb zračnega prometa), podatke o dolžniku, ki jih je treba pridobiti pred pričetkom uvedbe ukrepa (identifikacija dolžnika, informacije o dolžniku), določi se način komunikacije z dolžnikom (npr. pisni opomin pred uvedbo ukrepa) ter postopek dejanske uvedbe ukrepa.

Predlaga se ureditev po vzoru drugih držav članic EU. Podobno ureditev so namreč sprejele Republika Češka, Republika Nemčija, Republika Avstrija, Belgija, Bolgarija, Nizozemska in Poljska, med tem ko se je Združeno kraljestvo odločilo za ukrep zasega zrakoplova (angl. detention of aircraft).

Primeri vzorčnih ureditev:

- Češka je v svojem zakonu, ki ureja letalstvo, določila zavrnitev izvajanja storitev navigacijskih služb zračnega prometa za let operatorja, pri katerem je nastal dolg v višini 100 000 CKZ (cca 4.000 EUR) in traja vsaj tri mesece. Zavrnitev storitev ne sme vplivati na varnost. Informacija o zavrnitvi storitve se sporoči upravljavcu letališča, pristojnemu organu ter Eurocontrolu;
- Nemčija ima v svojem zakonu, ki ureja letalstvo, določeno ureditev, da se operatorju, ki ima dolg glede pristojbin vsaj tri mesece, odvzame licenco, dovoljenje, odobritev (torej listino, ki jo je za opravljanje storitev operatorja izdal pristojni organ). Zavrnitev se nanaša na prilet, odlet ali parkiranje zrakoplova. Zavrnitev traja do plačila dolga;
- Avstrija ima v svojem zakonu, ki ureja letalstvo, podano ureditev, da imajo izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa, ki so imenovani za izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa v skladu z zakonom, pravico, da v primeru zamud pri plačilu pristojbin po predhodnem pisnem opozorilu ustavijo izvajanje navigacijskih služb za dolžnika pristojbin do plačila zapadlega zneska.

Pravno-formalna določitev ukrepa zavrnitve zagotavljanja službe zračnega prometa prinaša številne pozitivne posledice:

- zagotovljena je visoka stopnja transparentnosti,
- predvidljivost ukrepa za dolžnike,
- sprejemljivost ukrepa s strani dolžnikov, saj niso presenečeni nad ukrepom,
- hitra izvedba postopka izvedbe ukrepa,
- vključenost vseh zainteresiranih subjektov,
- dolžnik zaradi uvedbe ukrepa izgubi ugled, zato si prizadeva, da je dolg poravnal pred dejansko uvedbo ukrepa,
- velik pozitivni učinek proti tretjim osebam, saj so z ukrepom zavrnitve zagotavljanja služb seznanjeni tudi upravljalci letališč in drugi uporabniki zračnega prostora oz. operatorji,
- večina postopkov se konča s poravnavo dolga pred dejansko izvedbo ukrepa zavrnitve zagotavljanja služb,
- ukrep je razumen in sorazmeren neplačilu,
- če do ukrepa zavrnitve zagotavljanja služb dejansko pride, je plačilo dolga hitro izvedeno, ker je dolžnik na to pripravljen in želi ukrep čim prej odpraviti.

Če se v skladu s 4. členom te uredbe ne sprejme odločitve o uporabi Uredbe 2019/317/EU tudi za navigacijske službe zračnega prometa na terminalih, se ukrep zavrnitve storitev izvajanja služb zračnega prometa ne more uporabiti za primer dolga za plačilo storitev za opravljene storitve navigacijskih služb zračnega prometa na terminalih.

K 15. členu

Tretji odstavek 33. člena Uredbe 2019/317/EU določa, da uporabniki zračnega prostora nemudoma in v celoti plačajo vse pristojbine za storitve navigacijskih služb zračnega prometa, nastale v skladu s to uredbo. S tem členom se določijo prekrški in globe za operatorja ki nemudoma in v celoti ne plača vse pristojbine za storitve navigacijskih služb zračnega prometa. Za prekrške se določijo nižje globe v razponu. Kazni so določene v višini, za katero se sodi, da doseže odvračilni učinek.

Z določitvijo prekrška in glob se zagotovi učinkovitejše izvajanje skupnega sistema pristojbin. Operatorji (oz. uporabniki zračnega prostora) s to določitvijo so podvrženi učinkovitejšemu sistemu izterjave plačila obveznosti. Določitev prekrška in glob se izvede zaradi negativnih izkušenj glede pobiranja pristojbin za storitve navigacijskih služb zračnega prometa v Republiki Sloveniji.

K 16. členu

V tem členu se določi prekršek in globa za izvajalca storitev ATM/ANS. Globe morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Tretja točka 20. člena Uredbe 2019/317/EU določa, da se prihodki iz pristojbin na rutah ali pristojbin na terminalnih ne uporabljajo za financiranje komercialnih dejavnosti izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa. Ob določitvi razpona globe za kršitev Uredbe 2019/317/EU se upošteva, da bi dejanje izvajalca storitev ATM/ANS v nasprotju z določbo uredbe lahko posledično vplivalo na obseg stroškovne osnove in s tem na ceno za enoto storitve. Globa je torej določena v višini in razponu za katero se pričakuje, da bo odvračilno vplivala na izvajalca storitev ATM/ANS).

K 17. členu

Omogoči se, da prekrškovni organ v hitrem prekrškovnem postopku izreče globo, ki je višja od najnižje predpisane (na podlagi tretjega odstavka 52. člena v zvezi s tretjim odstavkom 3. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16 in 15/17 – odl. US)).

K 18. členu

Obrazložitev glede prenehanja veljavnosti navedenih predpisov je podana v obrazložitvah 13. in 14. člena te uredbe.

K 19. členu

Člen določi, da uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

→→→→